

Hørings svar til budget 2021-2024

Fra områdeudvalget på sundheds- og omsorgsområdet

Områdeudvalget på sundheds- og omsorgsområdet har på udvalgsmøde d. 15. september 2020 forholdt sig til høringsmateriale fra økonomiudvalgets 1. behandling af budget 2021-2024.

Områdeudvalget vil gerne indledningsvis anerkende, at området tilføres midler, og at det prioriteres at afdrage lån samt opbygge kassebeholdningen. Det er dog områdeudvalgets oplevelse, at de mange besparelser over tid har gjort, at der i dag mangler ressourcer til at løse de nuværende opgaver ordentligt. At opgaverne løses ordentligt er en vigtig forudsætning for tilfredshed hos borgerne samt arbejdsglæde og fastholdelse af medarbejderne. Det har stor betydning, at man oplever at kunne være sit arbejde bekendt. For at kunne leve op til kommunens værdier om ordentlighed, tillid og udvikling er det desuden nødvendigt, at de rette kompetencer og faggrupper er tilstede.

Generelt er der store rekruttering- og fastholdelsesudfordringer på sundheds- og omsorgsområdet. Hvis det samme antal borgere pr. medarbejder skal fastholdes, også når antallet af ældre stiger, vil der være store udfordringer med at få ansat medarbejdere.

Mængdefremskrivning og prisfremskrivning

Områdeudvalget anerkender Norddjurs Kommunes model for mængdefremskrivning, der sikrer, at vi kan levere de samme indsatser, når der kommer flere ældre borgere i Norddjurs Kommune. Dette sikrer, at der rent teoretisk ikke pr. automatik gennemføres forringelser af serviceniveauet.

Det opleves dog, at der i vidt omfang også skal finansieres nye opgaver gennem demografimidlerne, såsom opgaveflytning/-udvikling i det nære sundhedsvæsen, nye nationale krav/standarder, nye opgaver afledt af rationalisering andre steder, samt stigende udgifter på diverse samarbejdsaftaler mv.

I samfundsbevidstheden er ældreområdet gennem de senest år tilført store statslige puljer (ældremilliarden og værdighedsmilliarden). Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at de i stor udstrækning er blevet modregnet i mængdefremskrivningen, og at de nye tiltag i stor udstrækning efterfølgende er blevet sparet væk. Der har således ikke været midler til de tiltænkte serviceløft. Til gengæld er forventningen, at der leveres mere. Vi har forståelse for og accept af, at det skyldes kommunens økonomiske situation på daværende tidspunkt. Vi har derfor også loyalt søgt at gennemføre besparelserne, de afledte effektiviseringer og det nye serviceniveau. Det er indtil nu lykkedes, fordi alle har kæmpet for at lykkes med det. Vi vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at organisationen er træt.

Overholdelse af et stramt budget forudsætter, at det gøres muligt at planlægge for en længere periode. Med den nuværende politik oplever vi, at vi bliver straffet for langtidsplanlægning samt for ikke konstant at beklage os - f.eks. når opsparede og indefrosne midler flyttes til andre steder. Et andet eksempel, der besværliggør planlægningen, kan være: som en konsekvens af at priserne i samfundet generelt er faldet, er området med kort varsel blevet

pålagt en reduktion i budgettet for 2020 på ca. 0,3 mio. kr. Langt størstedelen af områdets indkøb foregår via indkøbsaftaler og her er oplevelsen, at priserne er steget. Dette betyder f.eks. øgede udgifter til sygeplejeartikler. Den lokale konsekvens er, at pengene skal findes. Den konstante fokus på rationalisering og effektivisering gør, at ideerne efterhånden er få, og mulighederne begrænser sig til at justere i serviceniveauet på områder, som ikke er besluttet i kvalitetsstandarderne - det kan f.eks. være døgnrytmen eller den tid, der planlægges med til den enkelte opgave.

Det er et stort ønske, at det gøres muligt at langtidsplanlægge, at pludselige indgreb i de lokale budgetter undgås, samt at nødvendige reguleringer også skal afspejle virkeligheden - om der er faktiske besparelser, så det ikke medfører besparelser på den borgernære service.

Vi står lige nu med store coronaudgifter, og vi er stillet i udsigt, at vi ikke får alt refunderet. Lige nu tror vi på, at dette fortsætter i 2021. Det bekymrer os meget.

Øget serviceniveau for rengøring - budgettet øges med 3,0 mio.

Områdeudvalget ser positivt på forslaget om at genindføre serviceniveauet på rengøring til hver anden uge. Især da en god hygiejne og et højt rengøringsniveau har vist sig ekstra vigtigt i forbindelse med COVID19.

De tilførte midler svarer til besparelsen for rengøring til hjemmeboende borgere i budget 2019-2022. Med de tilførte midler vil det kun være muligt at genindføre serviceniveauet for rengøring for borgere i eget hjem. På nuværende tidspunkt er der samme serviceniveau for rengøring for borgere i eget hjem og borgere på kommunens plejecentre (rengøring hver 3. uge). Inden for budgetudvidelsen er der således ikke mulighed for at hæve serviceniveauet for rengøring for borgere på plejecentre. Som med besparelsen, hvor ikke alle blev reduceret - vil det betyde en individuel vurdering hos den enkelte borger.

Grundet COVID19 har sundheds- og omsorgsområdet desuden haft store udgifter til rengøring af fællesarealer på plejecentre, aktivitetscentre, træningslokaler og kontorpladser. Forventningen er, at behovet for et højt rengøringsniveau vil fortsætte, også i en vis grad efter COVID19. Tid/ressourcer til dette går i dag fra andre opgaver som kompetenceudvikling, faglig sparring og den lille ekstra service til borgerne ind imellem.

Øget normering i hjemmepleje og plejecentre - budgettet udvides med hhv. 2,5 og 3,5 mio.

Områdeudvalget er positive overfor genindførelse af klippekortet, som kan bidrage til at modvirke ensomhed og have et rehabiliterende perspektiv. På baggrund af tidligere erfaringer med klippekortet, ønsker områdeudvalget at gøre opmærksom på, at der med fordel kan kigges på formålet med klippekortet, så det i højere grad kommer de svage borgere til gavn, og i mindre grad de borgere, som i forvejen er aktive. Med budget 2019-2022 blev der sparet 2,5 mio. kr. på klippekort på plejecentre og 1,25 mio. kr. på klippekort i hjemmeplejen.

De resterende midler til en øget normering på plejecentre og i hjemmeplejen vil give mere tid til at løse nuværende opgaver på en ordentlig måde. Det vil ikke give mulighed for at øge serviceniveauet eller varetage nye opgaver.

I budget 2019-2022 blev plejecentrene besparet med 10 % - 5,4 mio. kr. (inkl. de 2,5 mio. kr. til klippekort). Denne besparelse medførte bl.a. sænkelse af rengøringsniveauet til hver 3.

uge, at en stor del af opgaven med produktion af mad i de enkelte nyetablerede køkkener igen blev trukket til centralkøkkenerne, samt afskaffelse af klippekortet.

Områdeudvalget gør samtidig opmærksom på, at der i forbindelse med budget 2019-2022 også blev sparet 10 % på hjemmesygeplejen, svarende til 1,8 mio. kr. Hvis området ikke tilføres flere ressourcer, vil det være vanskeligt for medarbejderne at løse deres opgaver ordentligt. Som en konsekvens heraf er det områdeudvalgets opfattelse, at det vil blive sværere at fastholde og rekruttere sygeplejersker - hvilket allerede i dag er en meget stor udfordring.

Sundhedsfremme og forebyggelse - budgettet udvides med 0,5 mio.

COVID19-situationen har vist vigtigheden af en hygiejneorganisation, hvorfor områdeudvalget er positive overfor midler hertil.

Det er dog samtidig områdeudvalgets oplevelse, at der de seneste år er gennemført så store besparelser på sundhedsfremme og forebyggelse, at serviceniveauet er meget lavt. I forbindelse med budget 2019-2022 blev der sparet 1,2 mio. kr. på sundhedsfremme og forebyggelse til blandt andet indsats målrettet overvægtige børn og voksne samt netværksindsatsen til ensomme borgere. Norddjurs Kommune er kendetegnet ved en sociodemografisk profil, hvor mange borgere er i risikogrupper og har kroniske sygdomme.

En afledt konsekvens af COVID19 er øgede pladskrav og ekstra udgifter til træningsudstyr, da mere udstyr skal uddeles til borgerne. F.eks. træningselastikker som borgerne grundet hygiejneforhold ikke længere kan deles om.

Øget kost- og ernæringsindsats 0,5 mio.

Som en konsekvens af tidligere besparelser på kommunens plejecentre produceres der ikke længere mad fra bunden i de enkelte boenheder. I stedet er madproduktionen i høj grad samlet centralt i de store køkkener på plejecentrene.

Det er positivt, at der skal produceres mad til hjemmeboende borgere fra Fuglsanggårdens køkken. Områdeudvalget er dog bekymret for, om der afsættes nok ressourcer til opgaven. I forbindelse med tidligere omlægninger er der gennemført besparelser, og selv om det ikke er tilfældet denne gang, så vil der være tale om en forholdsvis lille produktion. Områdeudvalget er bekymret for, om det kan ske til den samme pris, som en stor produktion. Vores erfaring er, at merudgiften skal afholdes inden for sundheds- og omsorgsområdets ramme, og dermed indirekte kan lede til nye besparelser/effektiviseringer.

Sundheds- og omsorgsområdet har ansat en diætist på sundhedsskolen. Oplevelsen er, at der i stigende grad efterspørges og ordineres diætisttydelser fra såvel sygehus som praktiserende læger. Desuden er der stort behov for såvel diætist som ernæringsvejledning generelt.

En ny kost og ernæringspolitik for Norddjurs Kommune er positivt. Der er ingen tvivl om, at en tidlig indsats allerede fra barndommen er vigtig. Områdeudvalgets bekymring er, hvad ambitionsniveauet vil være med tilførslen af midlerne.

Effektiviseringsbidrag på voksen- og plejeudvalget på 3,5 mio.

I forbindelse med budget 2019-2022 blev der gennemført store besparelser på administrationen på sundheds- og omsorgsområdet. Oplevelsen er derfor, at der ikke kan effektiviseres

mere på området, da mange opgaver allerede er skåret fra og rigtig mange er landet på lederne. Samtidig kommer der løbende nye opgaver til, som f.eks. GDPR, uden at der følger midler med. Desuden har den løbende opstramning på centraladministrationen flyttet opgaver til de enkelte aftaleenheder.

En yderligere effektivisering på det administrative område vil kræve, at relevant råd og vejledning og initiativer er tilgængelige fra f.eks. HR-afdeling og indkøbsafdeling. Ingen tvivl om, at man gerne vil, men ressourcerne er der ikke. Rekruttering og fastholdelse er eksempel på en kæmpe opgave, som området i dag selv varetager, hvor man tidligere i større omfang fik hjælp fra centralt hold, eller hvor andre organisationer har en HR afdeling, som er eksperter på området.

Udbudsopgaven er steget markant i forbindelse med, at alt skal i udbud. Der er ikke fulgt midler med til denne øgning. Det betyder for sundheds- og omsorgsområdet, at der skal bruges mange ressourcer på brugergrupper, møder om kravspecifikationer, pointgivning, samt efter endt udbud en sikring af, at det så også er disse produkter, der bruges - også selvom der kort efter er andre, der er billigere. F.eks. ift. nødkald har området selv skulle hyre en konsulent til udarbejdelse af udbudsmaterialet. Her er det ikke nok, at vi som fagområde kan beskrive, hvad systemet skal kunne. Det betyder, at sundheds- og omsorgsområdet i forbindelse med kommende udbud må planlægge med at afsætte midler til ekstern konsulenthjælp (f.eks. til nøglesystem i 2021 og journalsystem i 2022). Centraladministrationen er lille, hvilket mærkers decentralt på områderne.

En opgradering af IT-systemer vil kunne bidrage til effektivisering, idet IT-systemer vil kunne snakke bedre sammen på tværs, f.eks. klientbetalingssystemet og MFR. Opdatering af vitale systemer må i dag vente, da kommunens grundlæggende systemer er forældede.

Området er udfordret af, at midler til såvel software som hardware skal findes indenfor rammen, mens andre områder modtager midler hertil via anlæg. Samtidig gør manglende understøttelse fra IT-afdelingen opgaven svær - igen ikke pga. manglende vilje, men pga. manglende ressourcer til opgaven. Kravene til digitalisering på sundheds- og omsorgsområdet har været dramatisk stigende, og der er stadig nye muligheder, men der er ikke et besparelsepotentiale, da dokumentationskravene er store, og den effektivisering der ligger heri er nødvendig for at få nuværende ender til at hænge sammen.

Den øgede aktivitet og den stramme styring betyder, at opgaverne i forhold til afgørelser, tilsyn, klagebehandling og kvalitetssikring er markant stigende. I den aktuelle situation er det fuldstændig ulogisk, at planlægge med en budgetreduktion.

Sundheds- og omsorgsområdet har løbende været underlagt store besparelser på baggrund af effektiviseringer gennem rehabilitering og velfærdsteknologi (besparelserne er sammenlagt 13,3 mio. kr. årligt). Det er derfor områdeudvalgets vurdering, at området ikke fortsat kan gennemføre effektiviseringer hvert år, som der er lagt op til med effektiviseringsbidraget, uden at det kommer til at medføre forringelser for den enkelte borger.

Samtidig vil effektiviseringsbidraget betyde, at der ikke vil være ressourcer til at indkøbe/vedligeholde inventar, såsom træningsudstyr til kommunes træningslokaler - træningsudstyr som allerede i dag er nedslidt; til den løbende vedligehold af bygninger indvendigt; reparation af biler mv.

Effektiviseringsbidraget vil i høj grad blive udmøntet ved, at den enkelte medarbejder har kortere tid til at løse den enkelte opgave.

Som beskrevet indledningsvis er områdeudvalget glæde for, at der tilføres meget nødvendige midler til området. Vi håber, at ovenstående høringssvar bliver læst med den intention, at alle på sundheds- og omsorgsområdet ønsker at levere et anstændigt og fagligt acceptabelt serviceniveau til borgerne og samtidig være en attraktiv arbejdsplads, da vi har store rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer. Vi vil igen henvise til det nye værdigrundlag for alle medarbejdere i Norddjurs Kommune.

Hilsen områdeudvalget på sundheds- og omsorgsområdet

18. september 2020.